

บทที่ 5

สรุปความคิดเห็นและความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อผลงานของเทศบาล

ความน่า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ผ่านมาทำให้ทราบว่า โดยเฉลี่ยแล้วประชาชนมีความพึงพอใจผลการปฏิบัติงานของเทศบาลในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการพัฒนาสังคมที่มีความพึงพอใจค่อนข้างสูง แต่อย่างไรก็ตามยังมีภารกิจที่เทศบาลจะต้องปฏิบัติและปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นอีกมากมาย การรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชนจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง

จากการแสดงความคิดเห็นในแบบสอบถามปลายเปิดของประชาชนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน เรือน ได้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั้งด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม และการพัฒนาการเมืองการบริหาร สรุปได้ดังนี้

สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชน

1. ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

1.1 ในการก่อสร้างและบำรุงรักษาถนน ตรอก ซอย สะพาน ทางเท้า เขื่อน ท่อระบายน้ำ และสิ่งสาธารณูปโภคอื่น ๆ ประชาชนมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังนี้

1.1.1 ถนน ตรอก ซอย ควรสร้างอย่างมีระบบ สร้างให้มั่นคงแข็งแรง ขยายให้กว้าง และลาดยางให้ทั่วถึง รวมทั้งการรักษาความสะอาดและการบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่องไม่ปล่อยให้ชำรุดทรุดโทรมหรือสกปรกด้วยขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล เช่น มูลสัตว์

1.1.2 ปรับปรุงท่อระบายน้ำ คูระบายน้ำ โดยเฉพาะในพื้นที่เขตเทศบาลที่ขยายใหม่ ไม่ให้ท่อระบายน้ำสกปรกมีขยะมูลฝอย ถูพลาสติก หรือคราบน้ำมัน

1.1.3 ไม่ควรให้รถสิบล้อบรรทุกดินวิ่งผ่านเมืองอย่างอิสระเพราะ ทำให้ถนนชำรุด เสียหายอย่างมาก ก่อให้เกิดอุบัติเหตุและผลกระทบอื่น ๆ เช่น เสียงดัง ควันรถผิดกฎหมาย เป็นที่น่าหวาดเสียวแก่ประชาชน มีเศษดิน หิน ตกเรี่ยราดบนถนนและ ก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่สาธารณชน

1.1.4 ควรปรับปรุงไฟฟ้าสาธารณะบริเวณถนนราชดำเนินให้สว่าง กว่าเดิม เพราะปัจจุบันนี้ไฟถนนค่อนข้างมืด ไม่ปลอดภัยแก่การจราจรในเวลากลางคืน และ ภัยเฉพาะในตรอก ซอยต่าง ๆ ก็ยังไม่มีไฟฟ้าทั่วถึง

ปัญหาสำคัญเร่งด่วนที่จะต้องแก้ไขก็คือ การที่ขบวนรถสิบล้อขนดิน หิน ทราบ และวัสดุก่อสร้างวิ่งผ่านเมืองโดยไม่มีขีดจำกัด รถเหล่านี้บรรทุกน้ำหนักเกินอัตราไปมาก รถจึงหนักและวิ่งด้วยความเร็วสูง ทำให้เกิดผลกระทบต่อส่วนรวมหลายด้าน ทำให้ถนนชำรุดทรุดโทรม เกิดอุบัติเหตุและเป็นที่น่าหวาดเสียว จึงควรมีมาตรการจำกัดเวลาหรือเส้นทางที่ผ่าน เพื่อบรรเทา ความเดือดร้อนแก่ประชาชน

1.2 การจัดการจราจรและที่จอดรถ

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในการจัดการจราจร และที่จอดรถในเขตเทศบาลในระดับปานกลาง เพราะว่าการจราจรในเขตเมืองคับคั่งมาก การจราจรติดขัดในช่วงโมงเร่งด่วน และสถานที่จอดรถไม่เพียงพอ ประชาชนมีข้อคิดเห็นดังนี้

1.2.1 การจัดการจราจรไม่ดีพอ ทำให้การจราจรติดขัด

1.2.2 ถนนมีน้อย คับแฉับ ตรอก ซอยต่าง ๆ คับแฉับไม่สามารถ ขยายได้

1.2.3 ผู้ขับขี่ไม่ค่อยมีระเบียบวินัย ไม่ค่อยปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด มักจะแย่งแย่งชิงไหวหวั่นกัน ไม่ค่อยมีน้ำใจต่อกัน

1.2.4 สัญญาณจราจรชำรุดทรุดโทรม เช่น ป้ายจราจรไม่ชัดเจน สัญญาณไฟเลี้ยวบอหรือแตกชำรุด สัญญาณไฟเขียวไฟแดงมองไม่ชัดเพราะวิคมไฟแตกหรือ หมองคล้ำ

1.2.5 มีตลาดนัดหรือการค้าขายริมถนน รถเข็นลงมาจอดขายของบน
ขอบทาง ร้านค้าข้างทางเท้าและขอบทางประกอบธุรกิจ เช่น ซ่อมรถ ขนของ ตัดเหล็ก วาง
สินค้า ฯลฯ ทำให้บริเวณนั้นมีประชาชนกลับคั่ง รถจอดซ้อนคัน มีความวุ่นวายด้วยธุรกิจต่าง ๆ
ทำให้จราจรติดขัด

1.2.6 เกาะกลางถนนทำให้เกิดอุบัติเหตุมาก เพราะถนนแคบ บริเวณ
เกาะกลางถนนมืด ไม่มีสัญญาณสะท้อนแสง หรือแสงสว่างพอแก่ความปลอดภัย

1.3 การเก็บขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลมีวันละประมาณ 91 ตัน และคาดว่าใน พ.ศ.
2542 จะมีขยะถึงวันละ 112 ตัน¹ แม้ว่าการวิเคราะห์ที่ข้อมูลประชาชนจะมีความพึงพอใจใน
เรื่องการเก็บขยะมูลฝอยค่อนข้างมากก็ตาม แต่จากการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีปัญหา
อยู่พอสมควร ดังนี้

1.3.1 ปัญหาถังรองรับขยะไม่เพียงพอ จากข้อมูลของเทศบาลมีถังขยะ
ขนาดเล็ก 750 ถัง ถังขยะขนาดใหญ่บรรจุ 1.75 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 45 ถัง เมื่อเปรียบเทียบ
กันกับพื้นที่ 22 ตารางกิโลเมตรแล้วนับว่ายังไม่เพียงพอ

1.3.2 ปัญหารถขนขยะไม่เพียงพอ ปัจจุบันมีรถบรรทุกขยะแบบต่าง ๆ
รวม 30 คัน² คือ รถยนต์บรรทุกขยะแบบยกเท 13 คัน รถเทรลเลอร์เก็บขยะ 1 คัน รถยนต์
กระบะ 13 คัน และรถจักรยานยนต์ต่างข้างสำหรับเก็บขยะ 3 คัน

1.3.3 ปัญหาขยะตกค้าง มีขยะตกค้างอยู่ตามตรอกซอยต่าง ๆ ไม่มีผู้มา
เก็บ หรือไม่มีขยะานลูน้ำ แหล่งน้ำต่าง ๆ ทำให้เกิดความสกปรกมีกลิ่นเหม็น

¹บริษัทโคมดัส คอนซัลแทนส์ จำกัด, การศึกษาเพื่อการจัดทำแผนปฏิบัติการและจัดลำดับ
ความสำคัญการลงทุนเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครศรีธรรมราช, หน้า 6 - 11.

²เทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช, แผนปฏิบัติการด้านการรักษาความสะอาด พ.ศ.2538,
หน้า 52.

1.3.4 ปัญหาการกำจัดขยะมูลฝอยไม่ถูกหลักสุขาภิบาล

อย่างไรก็ตามทางเทศบาลมีโครงการจัดการระบบกำจัดขยะมูลฝอยแบบ Sanitary Landfill อย่างถูกวิธีที่บริเวณหลังทุ่งท่าลาดานพื้นที่ประมาณ 200 ไร่ จึงน่าจะเพียงพอับความต้องการเป็นเวลาสิบปี นอกจากนั้นยังมีโครงการอื่น ๆ เช่น การเก็บขนขยะมูลฝอยจากโรงเรียน จัดหน่วยเคลื่อนที่เร็วเก็บขนขยะด้วยรถจักรยานยนต์พ่วงข้าง กำหนดเขตปลอดขยะ รณรงค์คำที่มีที่รองรับขยะประจำบ้าน และโครงการกำจัดขยะมูลฝอย เป็นต้น

จากข้อมูลของบริษัทโคมคัส คอนซัลแทนส์พบว่า อัตราการเก็บขนขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ทางใต้เพียงวันละ 71.86 ตัน คิดเป็นร้อยละ 79.00 จึงยังมีขยะตกค้างอยู่อีกมาก ทั้งนี้เพราะมีอุปสรรคจำกัด จากการศึกษพบว่า เทศบาลต้องมีรถเก็บขยะทั้งสิ้น 83 คัน ถึงรองรับขยะ 29,663 ไร่ และพนักงานจัดเก็บขยะจำนวน 104 คน³ จึงจะเพียงพอับความต้องการภายใน พ.ศ. 2557

1.4 การทำความสะอาดถนนหนทาง

ตามนโยบายของเทศบาลต้องการให้ถนน ตรอก ซอยต่าง ๆ ในย่านชุมชน หรือย่านการค้ามีความสะอาด ปราศจากฝุ่นละอองและสิ่งสกปรก นอกจากการกวาดแล้ว เทศบาลได้ทำการฉีดล้างด้วยน้ำ โดยทำการฉีดล้างสัปดาห์ละ 5 ครั้ง ตั้งแต่เวลา 18.00-24.00 น.⁴ (ในวันหยุดราชการ)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าประชาชนมีความพึงพอใจค่อนข้างมาก แต่อย่างไรก็ตามยังมีปัญหาอยู่บ้าง คือ มีมูลสัตว์และขยะมูลฝอยในตรอกซอยต่าง ๆ ซึ่งควรจะต้องแก้ไขให้ทั่วถึงต่อไป

³บริษัทโคมคัส คอนซัลแทนส์ จำกัด, ข้างแล้ว, หน้า 9-24.

⁴เทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช, ข้างแล้ว, 87.

1.5 การจัดระบบบำบัดน้ำเสีย

แหล่งกำเนิดน้ำเสียของเทศบาลนครนครศรีธรรมราชเกิดจากอาคาร บ้านเรือนประเภทต่าง ๆ เช่น ที่อยู่อาศัย อาคารพาณิชย์ โรงแรม สถานบริการ อุตสาหกรรม บ้านจัดสรร และอื่น ๆ

จากการศึกษาของบริษัทโวมิตส์ คอนซัลแทนส์ พบว่า น้ำเสียในเขตเทศบาล มีลักษณะขุ่นข้น มีกลิ่นเหม็น มีความสกปรกหลายสิบชนิด มีคราบไขมันเจือปนอยู่บ้าง ค่าออกซิเจนละลายในน้ำต่ำ มีโคลิฟอร์มแบคทีเรีย เจือปนในคลองคูหาและคลองหน้าเมือง ซึ่งแสดงว่าน้ำสกปรก มีอุจจาระเจือปน พบสารหนูในคลองทุ่งปรังและคลองเตยประมาณ 0.02 มก./ลิตร

คาดว่าภายใน พ.ศ. 2542 ปริมาณน้ำเสียในเขตเทศบาลจะมีปริมาณวันละ 17,879 ลูกบาศก์เมตร ถ้าไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียเหล่านี้จะไหลลงสู่คลองท่าวังและคลองหน้าเมืองทำให้เกิดมลพิษทางน้ำในคลองดังกล่าวจนไหลออกทะเลที่อ่าวนครศรีธรรมราช⁵

เท่าที่เป็นอยู่ยังไม่มีการจัดสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย มีเพียงการกำจัดน้ำโสโครก โดยนำระบบท่อระบายน้ำและปล่อยน้ำลงสู่คลอง 7 จุดในเขตเทศบาล นอกจากนั้นก็ได้ทำการกำจัดผักตบชวาในคลองต่าง ๆ เพื่อให้การระบายน้ำได้ดี และมีวิธีการแก้ปัญหามลพิษทางน้ำในคลองโดยนำน้ำดีจากคลองสวนหลวง คลองท่าวังและคลองป่าเหล้าระบายลงน้ำเสียในคลองหน้าเมืองและคลองท่าวัง ซึ่งทั้งหมดนี้ก็เป็นวิธีการดั้งเดิมที่ช่วยขจัดน้ำเน่าเสียที่ท่วมพื้นรอบจากตัวเมือง แต่ก็ก่อให้เกิดมลพิษทางน้ำในแหล่งน้ำที่อยู่ด้านล่างลงไป ประชาชนจึงมีความคิดเห็นว่าสมควรจะมีการจัดสร้างระบบบำบัดน้ำเสียจากตัวเมืองนครศรีธรรมราชเพื่อป้องกันปัญหามลพิษทางน้ำต่อไป

⁵บริษัทโวมิตส์ คอนซัลแทนส์ จำกัด, อ้างแล้ว, หน้า 6-5, 6-6, 6-7.

1.6 ปัญหาน้ำท่วมขัง

นับเป็นปัญหาที่สำคัญที่ประชาชนยังไม่พอใจเท่าที่ควร เพราะยังมีหลายจุดที่ยังมีปัญหาน้ำท่วมขัง ไม่ว่าจะเป็นเขตตัวเมือง และตามตรอก ซอย ต่าง ๆ ของชุมชน

ประชาชนมีความคิดเห็นว่า ควรจัดทำท่อระบายน้ำให้ใหญ่เพียงพอในการระบายน้ำ ระบายน้ำจุดต้น ดัดตั้งเครื่องสูบน้ำในฤดูน้ำท่วมเพื่อสูบน้ำระบายออกสู่ทะเลให้เร็วที่สุด หรือใช้มาตรการอื่น ๆ ทางด้านเทคนิคเพื่อแก้ปัญหาน้ำได้อย่างถาวรต่อไป

1.7 การจัดการบริการและซ่อมบำรุงไฟฟ้าสาธารณะ

การจัดการบริการและซ่อมบำรุงไฟฟ้าสาธารณะเป็นภารกิจสำคัญอย่างหนึ่งของเทศบาล จากข้อมูลจำนวนไฟฟ้าสาธารณะที่มีอยู่ ณ ปัจจุบัน คือ มีหลอดฟลูออเรสเซนต์ชนิด 40 วัตต์ จำนวน 4,353 ดวง ชนิด 20 วัตต์ จำนวน 3,016 ดวง หลอดไส้แบบ 125 วัตต์ จำนวน 37 ชุด ชนิด 500 วัตต์ 22 ชุด หลอดแสงจันทร์ 102 ชุด⁶ และเทศบาลมีเป้าหมายที่จะขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะให้ครอบคลุมพื้นที่ที่ยังไม่มีไฟฟ้าทั่วถึง ครอบคลุมเขตไฟฟ้าถนน 11 สาย ดัดตั้งไฟฟ้าจำนวน 7 แห่ง

อย่างไรก็ตามประชาชนก็มีข้อเสนอแนะว่าควรริบดำในการติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะโดยเร่งด่วน โดยเฉพาะบริเวณถนนราชดำเนินตลอดสาย ควรปรับปรุงไฟฟ้าถนนให้มีสว่างมากกว่าเดิม เพราะเท่าที่เป็นอยู่เป็นไฟฟ้าหลอดฟลูออเรสเซนต์แบบเก่า ไฟที่แสงสว่างน้อย และติดตั้งสูงจากพื้นถนนมากเกินไปจนแสงสว่างส่องลงมาไม่ถึง ทำให้ถนนค่อนข้างมืด การสัญจรไปมาในเวลากลางคืนจึงค่อนข้างไม่สะดวก มองไม่เห็นสิ่งกีดขวางข้างหน้า ทำให้เกิดอุบัติเหตุจากการจราจรได้ง่าย

⁶เทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช, แผนพัฒนาเทศบาลในระยะ 5 ปี (พ.ศ.2535-2539), หน้า 136.

1.8 การผลิตและการบริการน้ำประปา

อัตราการใช้น้ำประปาในเขตเทศบาลมีวันและประมาณ 15,000 ลูกบาศก์เมตร เทศบาลมีรายได้จากบริการน้ำประปาปีละประมาณ 8 ล้านบาท⁷

ประชาชนส่วนใหญ่มองมีความพึงพอใจในการผลิตและการบริการน้ำประปาค่อนข้างสูง แต่อย่างไรก็ตามในบางแห่งน้ำประปายังไม่เพียงพอโดยเฉพาะบริเวณเขตเทศบาลที่ขยายออกไปใหม่ทางด้านตลาดหัวอิฐ และด้านตะวันออกของเมือง จึงควรเร่งดำเนินการผลิตและบริการน้ำประปาให้เพียงพอและทั่วถึงต่อไป โดยเทศบาลมีเป้าหมายจะก่อสร้างถังตกตะกอนและถังกรองน้ำอีก 2 ชุด และจัดหาที่ดินเพื่อขยายโรงสูบน้ำแรงต่ำอีก 2 แห่ง หากการขุดลอกคลองส่งน้ำเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการโดยขยายเขตจำหน่ายน้ำประปาไม่น้อยกว่า 18 สายภายในเวลา 5 ปี

1.9 ความเหมาะสมของราคาน้ำประปา

ราคาน้ำประปาที่เก็บอยู่ในปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่มองเห็นว่า เป็นราคาที่เหมาะสมแล้ว แต่มีข้อคิดเห็นว่าการคิดราคาน้ำประปามักจะคิดน้อย ๆ จึงควรปรับปรุงระบบการคิดราคาน้ำประปาให้ถูกต้องเสมอ

1.10 การบริการติดตั้งและซ่อมบำรุงอุปกรณ์ประปา

เกี่ยวกับเรื่องนี้ประชาชนมีความเห็นว่าส่วนใหญ่มองการบริการดี แต่มีบางส่วนตอบว่ายังล่าช้าอยู่บ้าง อาจเป็นเพราะจะต้องจัดลำดับก่อนหลังตามที่แจ้งไปก็เป็นได้

⁷เรื่องเดียวกัน, หน้า 84.

1.11 การอำนวยความสะดวกในการขออนุญาตต่าง ๆ

การขออนุญาตต่าง ๆ ที่สำนักงานเทศบาลตามความเห็นของประชาชน ส่วนใหญ่เห็นว่าได้รับบริการดี ให้รับความสะดวกดี จึงควรปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไปอีก

1.12 การดูแลรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ

เทศบาลได้จัดทำมีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ เพื่อไว้บริการประชาชน ได้จัดทำและสร้างเสริมสวนสาธารณะ สวนสาธารณะที่ใหญ่ที่สุดคือ สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) มีพื้นที่ 1,257 ไร่ ประกอบด้วยสวนสาธารณะ สวนสัตว์เปิด สวนนก สวนสุขภาพ สนามเด็กเล่น เวทีกลางแจ้ง และองค์ประกอบอื่น ๆ และเทศบาลได้ปรับปรุงเพิ่มเติมที่มีความสมบูรณ์ขึ้นเรื่อย ๆ นอกจากนี้ได้ปรับปรุงสนามกีฬา เนื่องจากที่เป็นสนามวิ่งพื้นทรายมีฝุ่นและองุ่นลุดสูง จึงเป็นส่วนสาธารณะและเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่ดีอีกแห่งหนึ่ง

ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจค่อนข้างสูง และมีความเห็นเพิ่มเติมว่า ควรจัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สนามกีฬา สวนสุขภาพ และสวนหย่อมไว้กระจายออกไปในชุมชนต่าง ๆ ทั่วทั้งทุกชุมชน นอกเหนือจากนั้น ผู้ศึกษามีความคิดเห็นว่า ควรปรับปรุงบริเวณกำแพงเมืองเก่าซึ่งเคยเป็นส่วนสาธารณะและสวนสัตว์ขนาดเล็กไว้ให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจที่อยู่นสภาพดี เหมือนที่เคยผ่านมา นอกจากนั้นควรจัดทำในที่อื่น ๆ เช่น บริเวณวัดต่าง ๆ ในเขตเทศบาล ควรปรับปรุงบริเวณวัดให้เป็นที่ร่มรื่นโดยปลูกต้นไม้และจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม วัดเป็นสถานที่อันควรสงบรวมรื่นสำรับประชาชน ไม่ควรมุ่งทำกิจกรรมในเชิงเศรษฐกิจจนเกินไป เช่น บางแห่งเปิดเป็นตลาดนัด จัดเป็นเวทีจัดรถ แบ่งพื้นที่สร้างอาคารพาณิชย์ เป็นที่ขนถ่ายสินค้า และกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่น ๆ จึงควรพิจารณาจัดสถานที่ในวัดเพื่อให้เป็นที่พักทางใจของประชาชนอย่างแท้จริง

2. ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในการพัฒนาเศรษฐกิจในเขตเทศบาลในระดับปานกลาง การพัฒนาเศรษฐกิจประกอบด้วย การส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำ การฝึกอบรมอาชีพและการพัฒนาฝีมือแรงงานให้แก่ประชาชน การจัดระบบตลาดสดแบบเบ็ดเสร็จลอย การทำนุบำรุงและจัดระบบการท่องเที่ยวในเขตเทศบาล การส่งเสริม สนับสนุนภาคเอกชนในการลงทุน และการพัฒนาเศรษฐกิจในเขตเทศบาล สิ่งที่ประชาชนมีความพึงพอใจมากที่สุดในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจก็คือ การทำนุบำรุงและการจัดระบบการท่องเที่ยวในเขตเทศบาล ส่วนในข้ออื่น ๆ ก็มีความพึงพอใจมากน้อยลดหลั่นกันลงไปซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

2.1 การส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำของประชาชน

ในเขตเทศบาลเป็นศูนย์รวมทางเศรษฐกิจของจังหวัด มีสถานประกอบการที่สำคัญ ๆ เช่น ธนาคารพาณิชย์ 12 แห่ง ธนาคารออมสิน 1 แห่ง บริษัท 54 แห่ง บริษัทประกันภัย 12 แห่ง มีโรงแรม 18 แห่ง รวมห้องพักประมาณ 1,600 ห้อง ศูนย์การค้าขนาดใหญ่ 3 แห่ง

ในปัจจุบันเศรษฐกิจกำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรส่งเสริมการลงทุนในเขตเทศบาลให้มากขึ้น โดยพยายามดึงนักลงทุนจากแหล่งอื่น ๆ มาร่วมกับคนในท้องถิ่น ส่งเสริมอาชีพคนยากจนในชุมชนแออัด ลดการว่างงาน ให้ความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ฝึกอบรมอาชีพต่าง ๆ ฝึกอบรมช่างฝีมือแรงงาน จัดตั้งกองทุนพัฒนาอาชีพ ปรับค่าแรงขั้นต่ำในเขตเทศบาลให้สูงขึ้นและควรรื้อให้เอกชนเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลให้มากขึ้น

2.2 การฝึกอบรมอาชีพและการพัฒนาฝีมือแรงงาน

การฝึกอบรมอาชีพและการพัฒนาฝีมือแรงงานยังทำกันน้อย ใน พ.ศ. 2538 เทศบาลได้จัดงบประมาณในการฝึกอบรมอาชีพให้แก่ผู้ว่างงาน และผู้มีรายได้น้อยเพียง 1 ครั้ง จำนวน 60 คน⁸ ซึ่งนับว่ายังไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชน ปัจจุบันมีประชากรวัยแรงงานมากขึ้น มีคนว่างงานมากขึ้น แรงงานใหม่มีมากขึ้น เทศบาลจึงควรเปิดหลักสูตรการฝึกอบรมอาชีพที่เหมาะสมกับภาวะตลาดแรงงานทั้งในจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดใกล้เคียง

2.3 การจัดระบบตลาดสด หาบเร่ แผงลอย

ปัญหาตลาดสด หาบเร่ แผงลอย กำลังเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้งานเขตเทศบาลไม่ค่อยมีระเบียบเรียบร้อย สกปรกรุงรัง กีดขวางการจราจร เกะกะแก่ผู้เดินเท้า โดยเฉพาะตลาดบริเวณถนนนครมีด ตลาดหัวอิฐ ตลาดท่าม้า ตลาดคูขวาง มีการขายสินค้าขนส่งสินค้าและซื้อขายกันริมถนนจนทำให้การจราจรติดขัดและอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย บริเวณทางเท้ากลายเป็นที่ประกอบธุรกิจต่าง ๆ เช่น ซ่อมรถ ตัดเหล็ก วางของขาย รวมถึงหาบเร่แผงลอยที่มุกถนนภายในเขตเทศบาล แม้ว่าเทศบาลจะได้จัดงบประมาณจำนวน 7 ล้านบาท เพื่อบริการขยายตลาดสดคูขวางเป็นอาคาร 2 ชั้น⁹ แต่ก็ยังไม่สามารถลดปัญหาลงได้มากนัก

ประชาชนมีความเห็นว่าควรจัดระเบียบตลาดสด หาบเร่ แผงลอยไว้ที่ขาบของถนนทางเท้า ควรขยายตลาดกลางด้านนอกเมือง และจัดระบบตลาดเสียใหม่ไม่ให้กีดขวางการจราจร โดยเจ้าของกิจการจะห้องจัดกำหนดภายในตลาดและจัดหาที่จอดรถไว้เพียงพอับปริมาณลูกค้า

⁸ เทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช, แผนพัฒนาเทศบาล พ.ศ. 2538, หน้า 24.

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 25.

2.4 การปรับปรุงและทำนุบำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวในเขตเทศบาลที่นำเสนอมีหลายแห่ง โดยเฉพาะสถานที่ทางประวัติศาสตร์ เช่น หอพระพุทธสิริงศ์ หอพระอิศวร หอพระนารายณ์ เก๋งจีนวัดประดู่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ศาลาประดู่หก พระตำหนักศรีปราชญ์ วัดพระมหาธาตุ กุฏิทรงไทยอายุ 100 ปี วัดวังตะวันตก เจดีย์ยักษ์ หอจดหมายเหตุพลเอกเปรม ตึกสุลาเนห์ วิจารณ์สูง โบราณสถานวัดท้าวโคตร และกำแพงเมืองเก่า เป็นต้น

เทศบาลมีแผนการในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยการปรับปรุงพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่งให้มีสภาพที่เหมาะสมสวยงาม เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวทั่วไปได้เข้าชม และทำการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวรู้จัก

ประชาชนมีความคิดเห็นว่า แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เหล่านี้ควรมีการบำรุงรักษาและเฝ้าระวังที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น สนับสนุนการท่องเที่ยวที่มากกว่าที่เป็นอยู่ ควรจัดสวนสาธารณะเพิ่มเติมที่ทั่วทุกจุด เพื่อให้ประชาชนได้พักผ่อนหย่อนใจและเป็นแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ควรเพิ่มแหล่งท่องเที่ยวในเขตเมืองให้มากขึ้น ปลุกต้นไม้และไม้ดอกไม้ประดับทำให้สวยงามทั่วทั้งเมือง

2.5 การส่งเสริมสนับสนุนภาคเอกชนในการลงทุน

การส่งเสริมสนับสนุนภาคเอกชนในการลงทุนในเขตเทศบาลอาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดโครงสร้างพื้นฐานที่มีความพร้อม มีน้ำประปาเพียงพอ ถนนหนทางสะดวก มีน้ลงถาวร มีบริการไฟฟ้าทั้งถึง มีโทรศัพท์เพียงพอ และมีความปลอดภัย

สำหรับกิจการที่ควรส่งเสริมสนับสนุนภาคเอกชนในการลงทุนในเขตเทศบาลที่เหมาะสมก็คือ ธุรกิจการค้าขาย ธุรกิจธนาคาร ธุรกิจการโรงแรม ธุรกิจการจัดการต่าง ๆ ควรมีการจัดประชุมสัมมนา เกี่ยวกับความเหมาะสมในการลงทุนในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

โดยเชิญนักธุรกิจ นักบริหาร นักปกครอง นักการเมือง นักวิชาการ และบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อทำให้ข้อมูลที่ใช้ในการประชุมธุรกิจให้เหมาะสม

2.6 การพัฒนาเศรษฐกิจในเขตเทศบาลโดยภาพรวม

ภารกิจด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสภาพความเจริญของท้องถิ่น โดยริเริ่มโครงการต่าง ๆ ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ควรสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น เนื่องจากภาคเอกชนจะมีความพร้อมในด้านเงินทุนมากกว่า! และจะเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่ของเทศบาลให้มีเวลาและงบประมาณที่มีอยู่ไปพัฒนาด้านอื่น ๆ ให้เกิดประโยชน์ต่อไป ซึ่งจากการสัมภาษณ์ประชาชนส่วนใหญ่ ก็มีความพึงพอใจในด้านนี้พอสมควร! แต่ทางเทศบาลควรมีการควบคุม! ดูแลโครงการพัฒนาเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างเป็นโดยความถูกต้อง! ซอบธรรม! และบรรลุผลสำเร็จ เพื่อส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจงานท้องถิ่นที่มีความก้าวหน้า

3. ด้านการพัฒนาสังคม

3.1 ความสะดวกในการติดต่อกับเทศบาล

งานหลักที่ประชาชนมาติดต่อกับเทศบาล เช่น การจัดทำทะเบียนราษฎร การขอย้ายเลขบ้าน การทำบัตร การขออนุญาตเกี่ยวกับการค้า การเสียภาษี ฯลฯ เป็นต้น จากข้อมูลที่ได้รับทราบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจค่อนข้างมาก แต่อย่างไรก็ตามยังมีข้อเสนอแนะที่น่าสนใจคือ ให้เจ้าหน้าที่ให้ความร่วมมือแก่ประชาชนที่มาติดต่อให้มากขึ้น มีอัตราเสียอันดี พูดจาไพเราะ บริการด้วยความเต็มใจและรวดเร็ว รวดเร็วกว่าเกี่ยวกับความมีน้ำใจแก่ประชาชน

อย่างไรก็ตามจากการเพิ่มขึ้นของประชากรในเขตเทศบาล ทำให้มีผู้มาติดต่อกับเทศบาลเป็นจำนวนมาก จึงควรพัฒนารูปแบบการให้บริการประชาชนให้สะดวกรวดเร็ว และถูกต้อง เช่น การนำคอมพิวเตอร์จัดทำเอกสารทะเบียนบ้าน ก็จะทำให้การบริการประชาชนเป็นไปอย่างสะดวกรวดเร็วและถูกต้องมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ควรมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องทั้งด้านวิชาความรู้ และการพัฒนาจิตใจ ให้เป็นผู้ที่อหิยาศัย มีน้ำใจเมตตากรุณา เข้าถึงประชาชน เปิดประชาชนเป็นหลัก ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก มีโลกทัศน์กว้างและเป็นคนซื่อสัตย์สุจริต

3.2 ความพร้อมของฝ่ายบริหารเทศบาล

ฝ่ายบริหารเทศบาลมีระดับเพลิงขนาดต่าง ๆ รวม 6 คัน เครื่องดับเพลิงชนิดหามบวม 3 เครื่อง และรถบรรทุก 3 คัน¹⁰ ฝ่ายบริหารเทศบาลจึงมีปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์ดับเพลิงมีไม่เพียงพอ เช่น รถดับเพลิงมีน้อยเกินความต้องการเทศบาลนครนครราชสีมา นอกจากนี้ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัยเบื้องต้น และยังขาดความร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการป้องกันอัคคีภัย

ประชาชนมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการทำให้ความรู้แก่ประชาชนในเขตเทศบาลให้รู้จักการป้องกันและระงับอัคคีภัยเบื้องต้น รวมทั้งการจัดเตรียมแหล่งน้ำสำหรับการดับเพลิงให้เพียงพอ โดยให้มีแหล่งน้ำในชุมชนต่าง ๆ กระจายอยู่ทั่ว ๆ ไป เพื่อให้สะดวกรวดเร็วในการดับเพลิง ไม่ต้องไปขนน้ำมาจากที่ไกล ๆ และควรเขียนป้ายบอกแหล่งน้ำดับเพลิงไว้ให้ชัดเจนด้วย -

จากความสำเร็จเติบโตทางเศรษฐกิจ ท้าให้มีการก่อสร้างอาคารสูง ๆ มากขึ้นในเขตเทศบาล จึงทำให้มีความจำเป็นในการจัดการที่มีบรรดาวิศวกรตึกสำหรับขึ้นไปช่วยเหลือผู้ที่ติดอยู่บนอาคารสูงบนชั้นที่ 10 ได้ แต่ปัจจุบันเทศบาลนครนครราชสีมายังไม่มีรถดังกล่าว จึงควรพิจารณาปรับแผนเพื่อจัดการชนิดนี้มาซึ่งประโยชน์ต่อไป ควรจัดซื้อรถดับเพลิงเพิ่มเติมให้เพียงพอต่อความต้องการใช้งานด้วย

¹⁰ เทศบาลเมืองนครราชสีมา, แผนพัฒนาเทศบาลในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2535-2539), หน้า 84.

นอกจากนี้ เทศบาลควรจัดฝึกอบรมอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัยให้ทั่วถึงทุกชุมชน เพื่อให้อาสาสมัครเหล่านี้เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการป้องกันและช่วยระงับอัคคีภัย อันึ่งควรจัดการรณรงค์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติในการใช้ไฟฟ้าที่ถูกต้อง รวมทั้งการป้องกันอัคคีภัยจากสาเหตุอื่น ๆ เช่น ไขว่คว้าที่ติดโครงเหล็กเพราะจะเป็นอันตรายต่อผู้อยู่อาศัยเมื่อเกิดอัคคีภัย เป็นต้น

3.3 การให้บริการสวัสดิการแก่ประชาชน

ในการให้บริการสวัสดิการแก่ประชาชน เช่น การทำให้เข้ายืมเวทียอบประชุม เต็นท์ เก้าอี้ รถบรรทุกสห หรือ เครื่องมือ เครื่องใช้อื่น ๆ ประชาชนมีความคิดเห็นว่า ควรจัดสวัสดิการด้านนี้ให้เต็มที่ ควรบริการอย่างทั่วถึงและเต็มที่ โดยกำหนดระยะเวลากำหนดสิ่งที่ยชัดเจน จัดเก็บค่าธรรมเนียมการยืมพอเหมาะสม และควรมีค่าปรับสำหรับผู้ที่ไม่ส่งของคืนตามกำหนดเวลา

การให้บริการสวัสดิการแก่ประชาชนนับว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะสิ่งของเครื่องใช้ในงานพิธีต่าง ๆ เช่น งานมงคลสมรส งานศพ ปัจจุบันงานเหล่านี้จะมีมาก ทำให้ขาดแคลนอุปกรณ์ด้านการจัดงาน เช่น เต็นท์ เก้าอี้ หรือแม้แต่รถบรรทุกสห เทศบาล จึงไม่ควรมองข้ามปัญหาเหล่านี้ ควรจะจัดไว้สำหรับบริการประชาชนตามสมควรด้วย

3.4 การรับฟังและแก้ไขเรื่องราวร้องทุกข์

การแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์หรือข้อเรียน ประชาชนให้ข้อคิดเห็นว่า บางครั้งเมื่อแจ้งเรื่องไปยังเทศบาลแล้ว ไม่มีการปฏิบัติที่จะแก้ไขปัญหานั้น ๆ ใดผู้ส่งไป จึงควรมีผู้รับผิดชอบด้านนี้ และนำเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชนไปพิจารณาที่รวดเร็วด้วย

การรับฟังและแก้ไขเรื่องราวร้องทุกข์อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การรับฟังเสียงของประชาชน (public hearing) ก็จะทำให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นแล้วเทศบาลก็นำมาพิจารณาให้เป็นไปตามนั้น ก็จะเป็นการลดความตึงเครียดจากข้อขัดแย้งต่าง ๆ ทำให้การบริหารงานเป็นไปอย่างราบรื่น

นอกจากนี้ยังสามารถรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในทางอื่น ๆ ได้อีก เช่น การจัดประชุมสัมมนาผู้นำชุมชนต่าง ๆ ในเขตเทศบาล ให้ผู้นำชุมชนร่วมกันพิจารณาปัญหาและแนวทางแก้ไข จัดสัมมนาปัญหาเทศบาลโดยการระดมความคิดเห็นจากบุคลากรหลาย ๆ ฝ่ายทั้งนักวิชาการ นักบริหาร พ่อค้า ประชาชน เป็นต้น ถ้าทำได้ก็จะก่อให้เกิดผลดีต่อการบริหารงานของเทศบาลมากยิ่งขึ้น

3.5 การควบคุมป้องกันและแก้ไขเหตุเดือดร้อนรำคาญ

เหตุเดือดร้อนรำคาญต่าง ๆ ในเขตเทศบาล เช่น การตกค้างของขยะมูลฝอยในตรอก ซอยหรือตลาดต่าง ๆ ทำให้เกิดสิ่งปฏิกูลมากขึ้น การกำจัดไม่ทั่วถึง มีมูลสัตว์บนถนน ในตรอกซอย ตลาดสดแออัด อากาศถ่ายเทไม่ดี มีกลิ่นเหม็นอับและสกปรก เสียงดังจากโรงงานต่าง ๆ เช่น โรงกลึง โรงซ่อมรถ รถโฆษณาภาพยนตร์ เสียงดังจากรถชิงในเวลากลางคืน และเสียงดังจากการจราจร เหตุเดือดร้อนรำคาญจากรถลีสล้อบรรทุกดินวิ่งผ่านตัวเมืองทั้งกลางวันและกลางคืน และปัญหาอื่น ๆ

ประชาชนมีความคิดเห็นว่าควรจัดบำบัดเบาความเดือดร้อนเหล่านี้ให้บรรเทาเบาบางลง เช่น การกำจัดขยะมูลฝอยให้ได้ 100% กำจัดมูลสัตว์บนถนน ควบคุมตลาดสดให้ถูกสุขลักษณะอย่าให้มีสิ่งปฏิกูล กลิ่นเหม็นอับ หรือมีน้ำแฉะบนพื้นตลาด นอกจากนี้ควรควบคุมรถโฆษณาภาพยนตร์ เสียงดังจากรถชิงในเวลากลางคืน และประการสำคัญที่สุดคือ รถลีสล้อบรรทุกดิน ควรกำหนดเวลาและเส้นทางที่วิ่งผ่านเมืองให้ชัดเจน ไม่ให้วิ่งพลุกพล่านไปทั่วเมือง และควรกำหนดน้ำหนักบรรทุกไม่ให้เกินอัตรา เพราะทำให้ถนนชำรุดเสียหายอย่างรวดเร็ว เป็นการบ่อนทำลายสมบัติของสาธารณะ และทำให้สูญเสียงบประมาณซึ่งมาจากภาษีของประชาชนทุกคน

เหตุเดือดร้อนรำคาญดังกล่าวมานี้ กำลังทวีความรุนแรงมากขึ้นในเขตเทศบาล โดยเฉพาะปัญหาจราจรบนถนนในตัวเมือง ทำให้เกิดความเดือดร้อนมากที่สุด รองลงมาคือ ปัญหาการจราจรหนาแน่นในตัวเมือง ทำให้เกิดความซุกซุนฝุ่นวายุ ล้วนจากท่อไอเสียทำให้อากาศเป็นพิษมากขึ้น เทศบาลจึงมีภารกิจที่จะต้องป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้นเป็นพิเศษเหล่านี้ไว้ให้เกิดรุนแรงขึ้นได้

3.6 การควบคุมดูแลการประกอบอาหารและร้านอาหารที่ถูกสุขลักษณะ

ปัญหาของร้านอาหารต่าง ๆ ตามความเห็นของประชาชน เป็นปัญหาด้านสาธารณสุขมากที่สุด เช่น สภาพร้านอาหารไม่ถูกสุขลักษณะ บางแห่งเป็นห้องแถวไม่มีการระบายอากาศที่ดี มีกลิ่นเหม็นและสกปรก กวาดเศษอาหารทิ้งลงบนถนน แล้วค่อยเก็บกวาดตอนเปิดร้านเลยก็เสีย ทำให้ถนนสกปรกน่ารังเกียจ ทัศนะอาหารสกปรกปริมาณมากและคราบอาหาร การค้างงาน ซาม ซ้อม ส้อม ตะเกียบ ไม่สะอาด มีมัน ตะเกียบจิ้มรา ผู้ประกอบอาหารแต่งกายไม่ถูกต้องไม่มีใช้ถุงมือ ไม่มีผ้ากันเปื้อน บางคนสุขภาพไม่ค่อยดี บรรจุอาหารไม่สะอาดใส่ถุงสุญญากาศ มีแมลงวันซุกซุน แม้สำหรับเร่งแห่งลอยไม่ปิดอาหารที่มีคิติด วางขายบนพื้นดิน เต็มไปด้วยฝุ่นละอองและเชื้อโรค แก้วน้ำดื่มสกปรก ส้วมไม่สะอาด และอาหารมีราคาแพง สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพอนามัยแก่ประชาชนโดยไม่รู้ตัว นับว่าเป็นปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.7 การควบคุมร้านแต่งผม ร้านเสริมสวย โรงแรม โรงมหรสพ สถานเริงรมย์

ปัญหาที่สำคัญก็คือ สถานเริงรมย์ซึ่งมีมากขึ้นอย่างรวดเร็ว เช่น บาร์ คับ สถานราตรี อามอบนวด ซึ่งเป็นที่มั่วสุมของเยาวชนวัยรุ่น เป็นแหล่งที่เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น การดื่มของมึนเมา ปัญหาการทะเลาะวิวาท อาชญากรรม ตลอดจนปัญหายาเสพติดและโรคเอดส์ จึงควรดูแลควบคุมสถานเริงรมย์เหล่านี้ให้ปิดตามเวลาที่กำหนด ห้ามผู้ที่อายุต่ำกว่า 18 ปี เข้าโดยเคร่งครัด และป้องกันไม่ให้เกิดการแอบแฝงบริการทางเพศในสถานเริงรมย์เหล่านี้ด้วย

3.8 การส่งเสริมสุขภาพ

การส่งเสริมสุขภาพของเทศบาลมีหลายประการ เช่น การควบคุม ป้องกันโรค งานอนามัยโรงเรียน งานอนามัยแม่และเด็ก งานวางแผนครอบครัว การให้ ภูมิคุ้มกันโรค การควบคุมโรคติดต่อ และการให้การรักษายามาลของศูนย์บริการสาธารณสุข เทศบาล

ปัญหาที่ประชาชนเสนอความคิดเห็นก็คือ ต้องการให้มีการตรวจสุขภาพ เด็กดาวน์ซินโดรมบ้าง 1. ให้ภูมิคุ้มกันโรคอย่างสม่ำเสมอ จัดโครงการพัฒนาสุขภาพเยาวชน และผู้สูงอายุ ส่งเสริมการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ จัดสนามกีฬาให้กระจายออกไปตามชุมชน ต่าง ๆ ทุกแห่งให้มากพอ และควรจัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ออกไปตามชุมชนต่าง ๆ ตามโอกาส อันควร

สิ่งที่เทศบาลได้ดำเนินการไปแล้ว ก็มีหลายโครงการ เช่น การจัด ครัวสุขภาพโครงการกำจัดขยะ แอม่งวัน และสัปดาห์โรค การอบรมให้ความรู้ เรื่องโรคเอดส์ ใช้เลือดออก โรคอุจจาระร่วง การป้องกันและควบคุมโรค โครงการกำจัดเหา ป้องกันโรค ไข้หวัดใหญ่ โครงการอาหารเสริมแก่เด็กในชุมชน โครงการอบรมในผู้ อสม. โครงการรักษา ยามาลเคลื่อนที่ และโครงการจัดตั้งศูนย์บริการสาธารณสุข สาขา 2 ที่บริเวณชุมชนหัวอิฐ เป็นต้น

กิจการเหล่านี้เทศบาลควรค่า ในการให้มากขึ้น และทำอย่างต่อเนื่อง เพราะจำนวนประชาชนมีเพิ่มมากขึ้นทุกวัน และโดยเฉพาะโครงการจัดตั้งศูนย์บริการสาธารณสุข ในชุมชนที่ย้ายใหม่ ควรหาเงินอุดหนุนพัฒนาการกุหาางที่เพิ่งขยายออกไปเพิ่มเติมด้วย และให้ สามารถรับภาระงานเพื่อบริการประชาชนได้อย่างแท้จริง

3.9 การป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด

สถิติการติดยาเสพติดในเขตเทศบาลส่วนใหญ่นั้น คือ เฮโรอีน เฉพาะผู้ที่เข้ารับการบำบัด ณ โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช ใน พ.ศ. 2537 มีจำนวน 192 คน¹¹ แต่สำหรับผู้เสพโดยเฉพา ร้อยละมีจำนวนมาก มีการแพร่ระบาดทั่วไปในเขตเทศบาล

สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชน คือต้องรณรงค์ป้องกันและปราบปรามตลอดเวลา ควรจับกุมทั้งผู้ติดยาและผู้ขายอย่างจริงจังทำการป้องกันในโรงเรียนเยาวชนวัยรุ่น ให้ข่าวสารความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของยาเสพติด และควรจัดตั้งศูนย์บำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดขึ้นในจังหวัดนครศรีธรรมราช

3.10 การควบคุมป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

โรคพิษสุนัขบ้า เป็นปัญหาด้านสาธารณสุขที่สำคัญอย่างหนึ่งในเขตเทศบาล เพราะมีสุนัขจรจัดอยู่มากพอสมควร ใน พ.ศ. 2533 มีการส่งหัวสุนัขไปตรวจหาเชื้อพิษสุนัขบ้าจำนวน 17 หัว พบเชื้อร้อยละ 53 ซึ่งต้องควบคุมกำจัดสุนัขจรจัด รณรงค์กำจัดประชาชนฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าแก่สุนัขเลี้ยงของตนปีละ 2 ครั้ง และให้ข่าวสารความรู้ในการป้องกันรักษา ถ้าถูกสุนัขกัดจะส่งไปฉีดวัคซีนตามกำหนดทันที ใน พ.ศ. 2538 เทศบาลมีโครงการฉีดวัคซีนสัตว์เลี้ยงเดือนละ 1 ครั้ง ฉีดสัตว์รวมตามสุนัขและแมว 200 ตัว และโครงการกำจัดสุนัขเดือนตลอดปี¹²

นอกจากโครงการเหล่านี้แล้ว เทศบาลควรชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงอันตรายของโรคพิษสุนัขบ้า และรณรงค์กำจัดประชาชนฉีดวัคซีนป้องกันโรคนี้แก่สัตว์เลี้ยงของตนตามระยะเวลาที่กำหนด

¹¹ เทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช, แผนพัฒนาเทศบาล พ.ศ. 2538, หน้า 48.

¹² เรื่องเดียวกัน, หน้า 82.

3.11 การบริการของศูนย์บริการสาธารณสุข

การบริการของศูนย์สาธารณสุข มีผู้มารับบริการปีละประมาณ 29,000-30,000 คน การรักษาพยาบาลโดยไม่คิดมูลค่าประมาณปีละ 1.8-2.0 ล้านบาท ประชาชนมีบัตรส่งเคราะห์ให้การรักษาพยาบาลจำนวนประมาณ 5,000 ครอบครัว จำนวน 13,000 คนเศษ¹³

ประชาชนมีข้อเสนอแนะว่าควรจัดบริการตรวจรักษาผู้ป่วยมากขึ้น เช่น จัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ไปยังชุมชนต่าง ๆ โดยเฉพาะชุมชนแออัดยากจน เป็นต้น

จังหวัดนครราชสีมาซึ่งมีประชากรมากถึง 1.5 ล้านคนเศษ ทำให้มีปัญหาในการรักษาพยาบาลเป็นอย่างมาก โรงพยาบาลใหญ่มีเพียงแห่งเดียวคือ โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา ต้องรับภาระหนักในการให้บริการแก่ประชาชน ทำให้คุณภาพของการบริการไม่ค่อยดีเท่าที่ควร

การปรับปรุงการบริการของศูนย์บริการสาธารณสุขของเทศบาลนครนครราชสีมา นับเป็นไปด้วยดีโดยยกฐานะขึ้นเป็นโรงพยาบาลที่ทันสมัย ให้สามารถบริการประชาชนได้เช่นเดียวกับโรงพยาบาลใหญ่ ๆ เช่น โรงพยาบาลวชิระของกรุงเทพมหานคร เพื่อให้สามารถแบ่งเบาภาระของโรงพยาบาลมหาราชและสามารถให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง ก็จะทำให้ประชาชนชาวนครราชสีมาที่มีสุขภาพอนามัยที่ด้อยและมีชีวิตที่ยืนยาวขึ้นได้อีกทางหนึ่ง

ศูนย์บริการสาธารณสุข
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹³เทศบาลเมืองนครราชสีมา แผนพัฒนาเทศบาลในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2535-2539), หน้า 30.

3.12 การจัดระเบียบชุมชนผู้มีรายได้น้อย

ชุมชนผู้มีรายได้น้อยหรือชุมชนแออัดในเขตเทศบาลมีหลายแห่ง เช่น บริเวณหลังสถานีรถไฟ ถนนพัฒนาการดูขวาง ซึ่งประชาชนมีความเห็นว่าควรปรับปรุงชุมชนแออัดให้ถูกสุขลักษณะ เช่น ทำทางเดิน จัดสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม จัดศูนย์อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน จัดกิจกรรมให้เด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาส จัดอบรมสัมมนาคนในชุมชนแออัดที่มีความรู้ความเข้าใจงานการพัฒนาชุมชน ป้องกันอัคคีภัย ป้องกันยาเสพติด และรู้จักการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

โครงการต่าง ๆ ที่เทศบาลได้จัดให้แก่ชุมชนผู้มีรายได้น้อย เช่น โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กเสาะในชุมชนผู้มีรายได้น้อย โครงการส่งเสริมอาชีพเครื่องอุปโภคบริโภคแก่ผู้มีรายได้น้อย โครงการส่งเสริมรายได้น้อยฉุกเฉิน โครงการแนะแนวปัญหาครอบครัว เป็นต้น

3.13 ด้านการสังคมสงเคราะห์

ใน พ.ศ. 2533 มีการสงเคราะห์คนพิการทุพพลภาพ จำนวน 11 ราย คนมีปัญญาอ่อน 13 ราย สตรีผู้ด้อยโอกาส (โสดแม่) จำนวน 110 ราย ผู้ประสบอุทกภัย 1,350 ราย วาดภัย 424 ราย และอัคคีภัย 119 ราย¹⁴

อย่างไรก็ตามประชาชนมีความคิดเห็นว่า ยังมีภารกิจที่จะต้องปฏิบัติในด้านสังคมสงเคราะห์อีกมาก เช่น การช่วยเหลือคนขอทานนำทัมตไปจากที่สาธารณะ สงเคราะห์คนยากจนไร้ที่พึ่งที่ดองนอนอยู่ริมถนน ลดปัญหาคนว่างงานและค้นหาข้อมูลที่สมควรให้การสงเคราะห์มากขึ้น เพราะยังมีเด็ก คนชรา คนพิการ และผู้ยากไร้ขาดที่พึ่งอยู่อีกมากมาย จึงเป็นงานสำคัญที่ขยายการปฏิบัติงานได้ไม่จำกัด

¹⁴เรื่องเดียวกัน, หน้า 48.

เทศบาลควรร่วมมือกับหน่วยงานการศึกษาในท้องถิ่น ทำการวิจัยสถานภาพของผู้ยากไร้ นุกลดภาพ ผู้ด้อยโอกาสหรือชาติที่ทิ้ง และอื่น ๆ เพื่อให้ทราบจำนวน ที่ชัดเจนและสามารถให้การสงเคราะห์อย่างทั่วถึงต่อไป

3.14 การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเทศบาล

โรงเรียนเทศบาลมีทั้งหมด 9 โรงเรียน เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนทั้งสิ้น 7,622 คน เทศบาลมีโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอน นอกจากโครงการปรกติแล้ว ยังมีโครงการพิเศษที่น่าสนใจ เช่น¹⁵

- โครงการแข่งขันนักเรียนคนเก่ง
- โครงการสอนเสริมพิเศษนักเรียนชั้น ป.6
- โครงการเข้าค่ายสอนเสริมพิเศษนักเรียนชั้น ป.6
- โครงการแนะแนวศึกษาต่อและอาชีพ
- โครงการสอนเสริมพิเศษนักเรียนทุกชั้นเรียน
- โครงการนำนักเรียนไปสอบแข่งขันนอกสถานที่
- โครงการเก่งมือ

การที่มีโครงการต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้นักเรียนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น สามารถสอบเข้าศึกษาต่อได้มากเป็นที่น่าพอใจของผู้ปกครองเป็นอย่างมาก

สามารถรับข้อเสนอแนะของประชาชนก็คือ ต้องการให้โรงเรียนเปิดกึ่งคำนิยมที่ดี ส่งเสริมศิลปกรรมจริยธรรม ความมีระเบียบวินัยแก่เยาวชน โดยให้วางพื้นฐานตั้งแต่ระดับอนุบาลช่วยเหลือการศึกษาแก่เด็กยากจน ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น และปรับปรุงโรงเรียนให้มีความพร้อมและเพียงพอกับจำนวนประชากร นักเรียน ที่เพิ่มขึ้นในอนาคต

4. ด้านการพัฒนาการเมืองและการบริหาร

ในด้านการพัฒนาการเมืองและการบริหารตามภารกิจของเทศบาลมี 9 ประการ คือ ความเพียงพอของบุคลากรกับปริมาณงาน การประชาสัมพันธ์เชิงกิจการของเทศบาล การดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล (สท.) บทบาทในการรักษาความสงบเรียบร้อย ประสิทธิภาพในการบริหารงานของคณะเทศมนตรี การจัดฝึกอบรมการเมืองกันและระงับข้อพิพาท การให้ข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติหน้าที่แก่ประชาชน การประชาสัมพันธ์เชิงข่าวการเมือง และการรวบรวมปัญหาต่าง ๆ ของท้องถิ่นเสนอต่อรัฐบาล

จากผลการศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนสรุปได้ดังนี้

4.1 ความเพียงพอของบุคลากรกับปริมาณงาน

ในปี พ.ศ. 2538 เทศบาลมีบุคลากรทั้งสิ้น 686 คน แยกเป็นลูกจ้างชั่วคราว 312 คน ลูกจ้างประจำ 233 คน พนักงานสามัญ 141 คน ในจำนวนพนักงานสามัญทั้งหมด แยกเป็นสังกัดสำนักปลัดเทศบาล 67 คน ฝ่ายวิชาการและแผนงาน 7 คน กองคลัง 55 คน กองช่าง 197 คน กองสาธารณสุข 248 คน กองการศึกษา 43 คน ฝ่ายสวัสดิการและสังคม 1 คน กองการประปา 58 คน และหน่วยงานตรวจสอบภายใน 1 คน¹⁶ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า น่าจะเพิ่มบุคลากรในฝ่ายสวัสดิการและสังคมให้มากขึ้นโดยอาจย้ายมาจากสำนักงานปลัดเทศบาล ซึ่งมีบุคลากรอยู่มากพอสมควร

¹⁶เรื่องเดียวกัน, หน้า 78.

4.2 ด้านการประชาสัมพันธ์และการให้ข้อมูลข่าวสารในการปฏิบัติหน้าที่

ประชาชนเห็นว่าการประชาสัมพันธ์ผลงานทั่วไปของเทศบาลอยู่ในเกณฑ์ดี เช่น การเผยแพร่ข่าวทางวิทยุกระจายเสียงในท้องถิ่น เสียงทางสายของเทศบาล

ป้ายประชาสัมพันธ์หน้าศาลาว่าการเทศบาล และการออกข่าวทางหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ข่าวด้านการเมืองและการปกครองท้องถิ่นให้มากขึ้น โดยเฉพาะการเผยแพร่ความรู้การปกครองในรูปของเทศบาล เพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจในการปกครองแบบเทศบาลอย่างแท้จริง การเผยแพร่ความรู้ควรทำในหลายรูปแบบ เช่น การจัดทำเอกสารแจกจ่ายแก่ผู้นำชุมชนต่าง ๆ ในเขตเทศบาล จัดอบรมสัมมนาในกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชน ให้ความรู้แก่นักเรียนในโรงเรียนเทศบาล จัดอบรมครูเพื่อเป็นแกนนำในการเผยแพร่ความรู้ และการใช้สื่อต่าง ๆ เท่าที่มีอยู่ ณ ปัจจุบันนี้

4.3 การดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล (สท.)

เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล ประชาชนมีความพึงพอใจค่อนข้างสูง เท่าที่สอบถามไม่ค่อยมีปัญหามากนัก แต่ในโอกาสต่อไปควรจะป้องกันการซื้อขายเสียง การซื้อบัตรประจำตัวผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นและการบริหารงานของเทศบาลแก่ประชาชน รณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อให้ประชาชนมาเลือกตั้ง สท. ให้มากที่สุด ถ้าประชาชนมาเลือกตั้งน้อยก็อาจเป็นช่องทางให้เกิดการทุจริตขึ้นได้

4.4 บทบาทของเทศบาลในการรักษาความสงบเรียบร้อย

ในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในเขตเทศบาล ประชาชนเห็นว่ามี ความเรียบร้อยในระดับปานกลาง

จากสถิติใน พ.ศ. 2532 มีคดีท้าวไร่ร้างกาย 55 คดี ลักทรัพย์ 301 ราย ไร่ร้างทรัพย์ 13 ราย ชิงทรัพย์ 41 ราย ปล้นทรัพย์ 26 ราย ยาเสพติด 174 ราย วางเพลิง 1 ครั้ง อุบัติเหตุ 66 ราย ช่มชู้ 32 ราย¹⁷ จะเห็นได้ว่า คดีที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาล มีมากพอสมควร โดยเฉพาะการลักทรัพย์ ไร่ร้างทรัพย์ ตลอดไปจนถึงการช่มชู้

จึงเป็นหน้าที่ของเทศบาลที่จะประสานงานกับทางราชการตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการรักษาความสงบเรียบร้อยให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น โดยเฉพาะจังหวัดนครศรีธรรมราชมีนโยบายที่จะพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญในทุก ๆ ด้าน จึงมีความจำเป็นต้องรักษาความสงบเรียบร้อยอย่างเต็มที่

4.5 ประสิทธิภาพในการบริหารงานของคณะเทศมนตรี

สำหรับประสิทธิภาพในการบริหารงานของคณะเทศมนตรีเท่าที่ผ่านมา ประชาชนมีความพึงพอใจค่อนข้างมาก และสิ่งที่ประชาชนต้องการคือ การวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ ร่วมมือกันทำงานเป็นทีม ไม่มีความแตกแยกหรือไม่ประสานงานกัน มีอุดมการณ์ในการทำงาน ไม่เล่นพรรคเล่นพวก ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่มีการคอร์รัปชั่น เช่น การก่อสร้างอาคาร การสร้างถนนได้มาตรฐานมั่นคงแข็งแรง รวมทั้งการควบคุมโครงการต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ควรมีการพัฒนาบุคลากร เพิ่มประสิทธิภาพ และความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ลัดเล็ดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ เข้ามาปฏิบัติงานให้เพียงพอ และปรับเปลี่ยนบุคลากรที่ไม่มีผลงาน

¹⁷เรื่องเดียวกัน, หน้า 80.

สิ่งสำคัญนอกเหนือจากนี้ก็คือ ผู้บริหารควรออกพบประชาชน เยี่ยมเยียนประชาชนตามโอกาสต่าง ๆ มีการปลูกฝังการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้แก่เยาวชน นักเรียน นักศึกษาให้มากขึ้น มีความเป็นกลางในการเลือกตั้ง และปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการ และตามสัญญาที่ได้ทำไว้กับประชาชน

4.6 การประชาสัมพันธ์การปฏิบัติหน้าที่และการประชาสัมพันธ์ข่าวการเมือง

เกี่ยวกับงานด้านการประชาสัมพันธ์นั้น ประชาชนมองว่าการประชาสัมพันธ์ผลงานทั่วไปของเทศบาลอยู่ในระดับปานกลาง แต่ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ข่าวด้านการเมือง การปกครองให้มากขึ้น โดยเฉพาะการปกครองท้องถิ่น ซึ่งควรทำในหลายรูปแบบ เช่น ทางวิทยุกระจายเสียง สถานีวิทยุที่สถานีจังหวัด หนังสือพิมพ์ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เผยแพร่ข่าวสาร โดยสารสนเทศของตนเอง และสื่ออื่น ๆ เช่น สปอร์ตโวลแลน ป้ายประกาศ หรือการประชาสัมพันธ์โดยหน่วยงานเทศบาลทุกฝ่าย เป็นต้น

การประชาสัมพันธ์ข่าวการเมืองการปกครองท้องถิ่นยังทำกันน้อย ผู้บริหารอาจมองไม่เห็นความสำคัญในจุดนี้ ประชาชนเป็นจำนวนมากยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นในรูปของเทศบาลที่ศึพอ จึงจำเป็นต้องทำการเผยแพร่ความรู้อย่างต่อเนื่อง เช่น พ.ร.บ. เทศบาล ระเบียบต่าง ๆ ของเทศบาล ควรมีการสรุปและนำออกเผยแพร่ทางสื่อต่าง ๆ และมีการพิมพ์แจกจ่ายแก่ประชาชนทั่วไป

4.7 การรวบรวมปัญหาต่าง ๆ ของท้องถิ่นเสนอต่อรัฐบาล

การรวบรวมปัญหาของท้องถิ่นเสนอต่อรัฐบาลนั้น ก็มีการปฏิบัติอยู่แล้วทั้งในระดับเทศบาลและระดับจังหวัด แต่ควรเร่งรัดดำเนินการปฏิบัติให้รวดเร็วและชัดเจน เช่น การจัดทำผังเมืองและการพัฒนาตามผังเมืองที่วางไว้ การจัดระบบการจราจรและการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง เป็นต้น

สรุประจําบท

จากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในแต่ละด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอมานั้นนับว่ามีเหตุผลและเป็นประเด็นสำคัญที่ควรนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ครอบคลุมเฉพาะปัญหาเร่งด่วนต่าง ๆ สรุปได้ 10 ลำดับ ดังนี้

1. การก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียจากชุมชนเมือง
2. การวางแผนการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขังในตรอกซอยต่าง ๆ ในฤดูฝน
3. การแก้ไขปัญหาคารจรจรติดขัด และปัญหาที่จอดรถ
4. ปัญหาการบรรทุกสิบล้อหนักวิ่งผ่านตัวเมืองระยองไม่มีจำกัด
5. การจัดการขยะมูลฝอย ขยะรีไซเคิล แยกย่อย ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย
6. การควบคุมป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษคือควันรถต่าง ๆ
7. การสั่งกมเร่งเกาะที่
8. การป้องกันปัญหายาเสพติดและโรคเอดส์
9. การควบคุมร้านอาหารให้ถูกสุขลักษณะ
10. การประชาสัมพันธ์เข้าวงการเมืองการบริหาร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการศึกษา ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อผลงานของเทศบาลนครใน
จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามภารกิจหลัก 4 ประการ ดังกล่าวมาแล้วนั้น แยกจากจะ
รับทราบถึงระดับความพึงพอใจของประชาชนในเขตเทศบาลแล้ว ยังได้รับทราบถึงปัญหา
ความต้องการของประชาชนจากความคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ รวมทั้งข้อเสนอแนะ
ต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางให้เทศบาลได้นำไปปรับปรุง แก้ไขให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากความคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่ได้จากประชาชนในเขตเทศบาลโดยตรง
แล้วยังมีประเด็นต่าง ๆ ที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อ เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการดำเนินงาน
แต่ละด้านของทางเทศบาล เพื่อให้เกิดแนวความคิดที่กว้างไกลออกไปเพิ่มขึ้น ซึ่งผู้ศึกษาได้
วิเคราะห์จากผลการศึกษาริวิจัยที่ได้รับรวมทั้งสภาวะสภาพความเป็นจริง ภายในจังหวัด
นครศรีธรรมราช สรุปได้ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ปัญหาขึ้นพื้นฐานในเขตเทศบาลมีมากขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากการขยายตัว
ของเมือง การเพิ่มขึ้นของประชากร และการขยายตัวทางธุรกิจทำให้เมืองมีความเจริญเติบโต
ขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่การขยายบริการขึ้นพื้นฐานเป็นไปอย่างช้า ๆ ไม่ทันกับความเจริญที่เพิ่มขึ้น
เช่น ถนนสายหลักมีเพียงสายเดียว ตรอก ซอย แคมและคเคี้ยวยากแก่การขยายหรือปรับปรุง
กว้างขึ้นทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น การจราจรติดขัด ไม่มีสถานที่จอดรถเพียงพอ
มีน้ำท่วมขังในตัวเมืองและตรอก ซอย ต่าง ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไม่มีการจัดระบบวางผัง
เมืองที่ดีมาตั้งแต่ต้น จึงจำเป็นต้องใช้ เวลาและความพยายามในการปรับปรุงแก้ไขกันต่อไป
โดยศึกษาถึงความเป็นไปในการปรับปรุงขยายถนนเชื่อมต่อตรอก ซอยต่าง ๆ ให้ทะลุถึงกัน
ตัดถนนสายใหม่เพิ่มขึ้น เพื่อรองรับกับปริมาณรถ และ ให้ได้มาตรฐานของเมืองใหญ่

ประการต่อไปคือ เทศบาลควรจัดหาสถานที่จอดรถเพิ่มขึ้น อาจก่อสร้างอาคาร
จอดรถโดย รัฐบาล เก็บค่าบริการ การก่อสร้างอาคารต่าง ๆ ในอนาคตจะต้องมีข้อบังคับไว้
พื้นที่ว่างสำหรับจอดรถที่เพียงพอแก่ทั้ง เจ้าของและผู้มาติดต่อทางธุรกิจ การก่อสร้างห้องแถวติด

ริมถนน แล้ววางซีเมนต์ที่ถนนเป็นที่จอดรถเพื่อประกอบธุรกิจเป็นสิ่งที่ต้องแก้ไข และควรมีมาตรการ
ไว้ตลาดต่าง ๆ เช่น ตลาดหัวขี้หมู จัดที่จอดรถ รับ-ส่ง สินค้าภายในเขตพื้นที่ของตน ห้ามรถ
เข็นจอดขายของในเขตทางเดิน แต่ให้เข้าไปขายในเขตตลาดและห้ามการประกอบธุรกิจ
บนทางเท้า รวมทั้งต้องมีการรณรงค์ให้ประชาชนมีระเบียบวินัยและเคารพกฎจราจร ผู้ที่ฝ่าฝืน
จะต้องถูกลงโทษตามกฎหมาย ซึ่งเทศบาลควรปลูกฝังสิ่งเหล่านี้ให้แก่ประชาชน

การจัดสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย ก็เป็นปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งที่เทศบาลควร
จัดทำอย่างเร่งด่วน เพราะการขยายตัวของเมืองเป็นไปอย่างรวดเร็ว อาจก่อให้เกิดผลกระทบ
อย่างรุนแรงในอนาคตก้อนักได้ โดยอาจจัดทำในระบบบ่อน้ำเสีย (Oxidation pond) โดย
ใช้วิธีเหียงเป็นตัวกรอง เช่นเดียวกับ โครงการพระราชดำริ การจัดระบบบำบัดน้ำเสียในเขต
เทศบาลเมืองของจังหวัดเพชรบุรี โครงการพระราชดำริดังกล่าวสามารถบำบัดน้ำเสียจากตำบลเมือง
เพชรบุรีได้อย่างมีประสิทธิภาพพิเศษซึ่งงบประมาณลงทุนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีอื่น ๆ 18
เพราะวิธีระบบบ่อน้ำเสียโดยธรรมชาติ ซึ่งเป็นวิธีการที่ประหยัด แต่มีประสิทธิภาพสูง น่าจะ
นำไปใช้เป็นแม่แบบในการบำบัดน้ำเสียในชุมชนต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

ปัญหาน้ำท่วมขังในเขตเทศบาล เป็นสิ่งที่ยังต้องมีการปรับปรุง เช่นเดียวกับ
นอกจากความคิดเห็นจากประชาชนที่ร้องเรียนก็มีการดูแล ปรับปรุงท่อระบายน้ำได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ ไม่มีการอุดตันและเกิดเรื่องสูบน้ำท่วมขึ้นแล้ว เราควรพิจารณาจากสภาพของเมือง
ที่คืนที่ขามเมืองของเทศบาล เป็นพื้นที่ชายฝั่งทะเลแล้ว เป็นลุ่มมีสันทรายเก่าทอดขวางกั้นทาง
การไหลของน้ำทำให้เกิดผลกระทบร้ายแรง โอกาสเสี่ยงในการเกิดน้ำท่วมเอ่อจึงมีได้สูงงานดูแล
โดยเทศบาลนครออก ข้อต่าง ๆ ด้านตะวันออกของตัวเมือง ทำให้ประชาชนในบริเวณนั้นต้อง
เดือดร้อนเป็นประจำ นอกจากนั้นทางด้านตะวันตกของตัวเมือง ซึ่งเดิม เป็นที่ถล่มตอป่าจนถึง
ทุ่งท่าลาด มีพื้นที่ป่าปลูกหลายพันไร่ เป็นแหล่งรับน้ำที่ไหลหลากมาจากเทือกเขาด้านตะวันตก

18 สาริชัย กับชนสถิตย์, โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมเทศบาลเมือง
อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, หน้า 1-12.

ไม่ให้ไหลลงเขยท่วมเมืองนคร แต่ในปัจจุบันได้มีการถมพื้นที่ลุ่มดังกล่าวมากขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อก่อสร้างอาคารพาณิชย์และที่อยู่อาศัย ทำให้แหล่งรับน้ำลดน้อยลง เมื่อน้ำเหนือไหลหลากลงมาาก็ไม่สามารถระบายออกสู่ทะเลได้ทัน จึงมักจะท่วมตัวเมืองในเขตเทศบาลเป็นประจำ โดยมากจะเป็นเดือนพฤศจิกายน : ธันวาคม ทุกปี

จากสภาวะดังกล่าวเทศบาลควรมีมาตรการในการป้องกัน โดยไม่ควรวางให้มีการถมพื้นที่ลุ่ม แต่ควรขุดคลองระบายน้ำที่กว้างและลึกพอที่จะรับน้ำที่หลากลงมาได้ ส่วนด้านตะวันออกของตัวเมือง ควรยกระดับพื้นถนนของ ตรอก ซอย ต่าง ๆ ให้สูงขึ้น หากมีการพิจารณาหาใบรับปรุงปรับบ้าน ก็อาจทำที่ปัญหาเหล่านี้ลดน้อยลง ประชาชนในพื้นที่ที่ได้ขยายเขตใหม่ก็จะได้รับการดูแลในด้านนี้ให้ทั่วถึง โดยเสมอภาคกับพื้นที่อื่น ๆ

2. ด้านการจ้างงานเสริมธุรกิจ

ข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาเสริมธุรกิจของจังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปได้ดังนี้

ในการส่งเสริมอาชีพการมีงานทำและการอบรมอาชีพ การพัฒนาฝีมือแรงงานของประชาชนผู้ศึกษามีความคิดเห็นว่า เทศบาลสามารถจัดทำโครงการฝึกอบรมอาชีพร่วมกับหน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เช่น ร่วมมือกับวิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราช จัดหลักสูตรฝึกอบรม การซ่อมรถจักรยานยนต์ การซ่อมรถยนต์ ช่อม้าวิทยุ โทรทัศน์และเครื่องใช้ไฟฟ้า ร่วมมือกับสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช การฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ การเป็นนักอุตสาหกรรม การทำขนมอบ การตัดเย็บเสื้อผ้า ร่วมมือกับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล หากการฝึกอบรมด้านการเกษตร เช่น การปลูกพืชผัก การปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ การทำสวนผลไม้ การติดตามตอกิ่ง การเลี้ยงปศุสัตว์ เป็นต้น นอกจากนั้น อาจร่วมมือกับกรมการศึกษานอกโรงเรียนหรือสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคใต้ ในการจัดฝึกอบรมวิชาชีพต่าง ๆ โดยเทศบาลควรจัดทำตารางการฝึกอบรมและประสานกับหน่วยงานดังกล่าว โดยเทศบาลจัดหางบประมาณสนับสนุนก็จะทำให้งานด้านนี้ประสบความสำเร็จ ทำให้ประชาชนมีความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้น เป็นแรงงานที่มีฝีมือ มีคุณภาพ เทศบาลก็จะได้รับการยกย่องชมเชยด้านการพัฒนาในด้านนี้ไปอีกอย่างหนึ่ง

การจัดระบบตลาดสด หาบเร่ แผงลอย นับเป็นปัญหาที่ประชาชนโดยทั่วไปใน เขตเทศบาลได้รับความเดือดร้อน เทศบาลควรจัดตลาดนัดด้านชานเมืองเช่นเดียวกับที่ กรุงเทพมหานครได้จัดตลาดสี่มุมเมือง เพื่อผ่อนคลายความแออัดภายในเขตเมือง สถานที่ที่ควร จัดเป็นตลาด เช่น บริเวณชุมชนหัวถนน ชุมชนสี่แยกเบญจมา ชุมชนปากนครและชุมชนบริเวณถนน เจริญพระเกียรติ เป็นต้น นอกจากนั้นภายในตัวเมืองควรจัดสถานที่สำหรับค้าขายแบบเดียวกับ บริเวณไนท์ พลาซ่า (night plaza) ของเทศบาลเมืองเชียงใหม่โดยสนับสนุนให้ภาคเอกชน ดำเนินการให้เป็นที่ยอมรับของบรรดาชาวเมือง และเป็นศูนย์การค้าสำหรับนักท่องเที่ยว ไปด้วย

สำหรับตลาดสดของเอกชนที่มีอยู่ควรจัดระบบเสียใหม่ เช่น จัดระบบการจอดรถ ให้เข้าไปจอดภายในบริเวณที่ดินของผู้ประกอบการ ไม่ควรจอดครูกกล้าเข้ามาบนถนนมากจนเกินไป และควรดำเนินการกับร้านค้าหรือผู้ประกอบการต่าง ๆ ที่มาทำธุรกิจบนทางเท้าจนทำให้ผู้สัญจร ไปด้วยได้รับความเดือดร้อน ต้องลงมาเดินบนถนน อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุร้ายแรงได้

การปรับปรุงและทบทวนบำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยว ควรได้รับการพัฒนาโดยใช้ จุดเด่นภายในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราชดึงดูดนักท่องเที่ยว ที่สำคัญคือแหล่งประวัติศาสตร์ และโบราณคดี จึงควรพัฒนาสถานที่ต่าง ๆ เหล่านี้ให้มีความเหมาะสมและเป็นจุดขายแก่นักท่องเที่ยวได้ เช่น การจัดพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติให้ทันสมัย ใช้เทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ เข้ามาทำให้เป็นที่น่าสนใจ การจัดพิพิธภัณฑ์วัดพระมหาธาตุวราวิหารเสียใหม่ โดยเอาของโบราณต่าง ๆ ที่เก็บไว้อย่างมีระบบมาจัดแสดงอย่างถูกหลักวิชาการก็ จะทำให้สมบัติโบราณอันล้ำค่า เหล่านั้น มีคุณค่าและมีชีวิตวิญญาณ เป็นที่สนใจของนักประวัติศาสตร์ นักโบราณคดีและนักท่องเที่ยว ทั่วไปอย่างกว้างขวาง

ส่วนสถานที่ทางประวัติศาสตร์อื่น ๆ ควรจัดให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน บลูกต้นไม้ ไม้ดอก ไม้ประดับเพิ่มขึ้นให้เป็นที่ยอมรับ ทว่าการประชาสัมพันธ์ให้เป็นความสำคัญ โดยจัด ทาเป็นแผ่นพับไว้แจกจ่าย จัดทำเป็นสารคดีสั้น ๆ เสนอทางวิทยุโทรทัศน์ จัดทำป้ายพร้อมประวัติ ย่อ ๆ ให้ครบทุกแห่ง

และที่สำคัญที่สุดคือ จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองที่สุด
ในภาคใต้มาตั้งแต่อดีต มีเจ้าผู้ครองเมืองติดต่อกันมาหลายร้อยปี เช่น พระเจ้าศรีธรรมราชา
เจ้าพระยาบวรวิมล เป็นต้น จึงควรจัดสร้างอนุสาวรีย์ของท่านเหล่านี้เพื่อแสดงถึงความยิ่งใหญ่
ของเมืองนครศรีธรรมราชในอดีต และให้เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของลูกหลานชาวนครศรีธรรมราช
ตลอดไป

ส่วนในด้านแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ เช่น สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์'84 (ทุ่งท่าลาด)
ก็เป็นแหล่งที่น่าสนใจ โดยเฉพาะสวนสัตว์เปิดและสวนนกจะสามารถดึงดูดคนให้ไปท่องเที่ยวกันมาก
จึงควรดูแลในเรื่องความสะอาด ไม้ให้คนทิ้งขยะมูลฝอยและทำร้ายสัตว์ โดยเฉพาะสวนสัตว์เปิด
ควรขยายพื้นที่ให้กว้างขึ้นให้สัตว์ต่าง ๆ อยู่ในที่กว้างเป็นธรรมชาติ สัตว์ที่ขังในกรงเล็ก ๆ ไม่ควร
จะมี เพราะเหมือนกับเป็นการทรมานสัตว์ ควรจัดสวนกว้างขนาดใหญ่ ขยายกรงถึงและขนาบให้กว้าง
พอที่จะกระโดดโลดเต้นอย่างอิสระ เป็นต้น และควรขยายพื้นที่สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์'84 เพิ่ม
ขึ้นเพื่อจัดเป็นสวนรุกขชาติ มีพันธุ์ไม้ต่าง ๆ รมรื่น เพื่อใช้ประโยชน์ในการอนุรักษ์ธรรมชาติและ
เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน

การพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัดนครศรีธรรมราชนั้น แม้ว่าในปัจจุบัน
เศรษฐกิจในเขตเทศบาลจะมีความเฟื่องฟูพอสมควร แต่ควรได้รับการพัฒนาให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น ให้
สามารถขยายตัวสู่ระดับเป็นเมืองมหานครอย่างเต็มรูปแบบ เช่นเดียวกับเมืองหาดใหญ่หรือเมือง
เชียงใหม่ จุดเด่นของเมืองหาดใหญ่คือ เป็นศูนย์กลางธุรกิจ ศูนย์กลางการท่องเที่ยว ศูนย์กลาง
การค้าขาย ศูนย์กลางการคมนาคมไปสู่เมืองต่าง ๆ ทั้งภาคใต้และประเทศเพื่อนบ้าน ส่วนจุดเด่น
ของเมืองเชียงใหม่ เป็นเมืองศูนย์กลางของภาคเหนือ มีจุดเด่นทางศิลปวัฒนธรรมล้านนา
ศูนย์กลางสินค้าพื้นเมือง มีการสร้างศูนย์สินค้าพื้นเมืองที่รุดเด่น ทำให้เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว
ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ทำให้เศรษฐกิจของเมืองเชียงใหม่เจริญเฟื่องฟูติดต่อกันมานาน

สำหรับในเขตเทศบาลนครศรีธรรมราช ก็มีแนวโน้มที่จะเป็นศูนย์กลางธุรกิจ
ในระดับสากลได้ ถ้ามีการพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวหน้าไปอีกระดับหนึ่ง โดยเทศบาลอาจมีบทบาท
ในการวางแผนประสานงานให้เกิดขึ้น เช่น การเชื่อมโยงเมืองนครศรีธรรมราชเข้ากับโครงการ
พัฒนาชายฝั่งทะเลภาคใต้ (southern seaboard) โดยจังหวัดนครศรีธรรมราชจะเป็นศูนย์กลาง

เชื่อมโยงของ "สามเหลี่ยมการพัฒนาเศรษฐกิจภาคใต้" โดยมีจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นศูนย์กลางหลัก ในการพัฒนาภาคใต้ตอนบนฝั่งอ่าวไทย จังหวัดสงขลาและหาดใหญ่ เป็นศูนย์กลางหลักของกลุ่ม การพัฒนาภาคใต้ตอนล่าง และจังหวัดภูเก็ตเป็นศูนย์กลางการพัฒนาภาคใต้ฝั่งทะเลอันดามัน ในส่วน ของจังหวัดนครศรีธรรมราช จะมี "เทศบาลนครศรีธรรมราช" เป็นมหานครแบบหลายศูนย์กลาง (multi-core metropolis) โดยมีเทศบาลเมืองปากพองเป็นเมืองบริวารด้านตะวันออก เทศบาลตำบลปากแพรก เป็นเมืองบริวารด้านทิศตะวันตกและสุขาภิบาลอำเภอขนอมเป็นเมืองบริวาร ด้านทิศเหนือ¹⁹

ฉะนั้น การพัฒนาของจังหวัดนครศรีธรรมราชในอนาคตจะเป็นการพัฒนาแบบ เห็นยวนา(induced development seenario)ซึ่งเป็นการพัฒนาที่เป็นผลพวงของแนวนโยบาย และแผนพัฒนาตามโครงการพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ ตลอดจนเป้าหมายและนโยบายในการพัฒนา ระดับชาติและภูมิภาคที่เป็นตัวกระตุ้นและเห็นยวนาให้เกิดการพัฒนาที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นกว่าปกติ ทั้ง ด้านธุรกิจการค้า การบริการและด้านอุตสาหกรรม เทศบาลนครศรีธรรมราชจึงต้องเตรียมความพร้อมและศึกษาแนวทางการพัฒนาตามโครงการดังกล่าว เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและ สังคม และพร้อมสำหรับความเป็นมหานครในอนาคตต่อไป

3. ด้านการพัฒนาสังคม

สิ่งที่ควรได้รับการปรับปรุง พัฒนาให้ดีขึ้นในด้านการพัฒนาสังคมสามารถเสนอแนะ ได้ดังนี้

เทศบาลควรดูแลในเรื่องการควบคุม ป้องกันและแก้ไขเหตุเดือดร้อนรำคาญต่าง ๆ ในเขตเทศบาลเป็นพิเศษ เนื่องจากประชาชนยังไม่พึงพอใจในเรื่องนี้อยู่มาก สิ่งที่เทศบาลน่าจะ สามารถทำได้ก็คือ การจัดการฝึกอบรมให้ประชาชนมีความเป็นระเบียบ วินัยในตัวเองให้มากขึ้น

¹⁹บริษัทเทรดส์ คอนซัลแทนส์ จำกัด, อ้างแล้ว, หน้า 8-2, 8-3, 8-40.

เพราะสาเหตุหนึ่งปัญหาจากการกระทำที่เกิดขึ้นจากประชาชนเอง ไม่มีระเบียบ ไม่มีวินัย มักง่ายและไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนที่จะกระทบกระเทือนต่อผู้อื่น ดังนั้นหากได้รับการอบรม กระตุน้ำที่ เกิดจิตสำนึกที่ถูกต้องงานแต่ละบุคคลก็อาจช่วยให้ปัญหาเบาบางลงได้บ้างไม่มากก็น้อย วัตถุประสงค์เฉพาะการปลูกฝังอบรม ระเบียบ วินัยให้แก่เยาวชนตั้งแต่เด็ก ก็จะเป็นพื้นฐานที่ดีต่อไป ในอนาคต

ด้านการควบคุมดูแลการประกอบอาหารและร้านอาหารที่ถูกสุขลักษณะ เทศบาล ควรร่วมกับ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการรณรงค์ให้ความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติที่ถูกต้องแก่ผู้ประกอบการเหล่านี้ โดยการจัดอบรมสัมมนาประกวด ร้านอาหารที่ถูกสุขลักษณะ รณรงค์ให้ประชาชนช่วยกันดูแล ร้านอาหารไม่ปฏิบัติตามที่ถูกต้องก็แจ้งให้ ประชาชนทราบ เพื่อองค์การสนับสนุนและควบคุมร้านอาหารต่าง ๆ ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ การสุขาภิบาลอย่างเคร่งครัด จากข้อมูลของทางเทศบาลใน พ.ศ.2538 เทศบาลได้ทำการอบรม ผู้ประกอบการจำหน่ายอาหารประเภทแผงลอย จำนวน 2 รุ่น ๆ ละ 150 คน รวม 300 คน²⁰ จึงควรอบรมในส่วนอื่น ๆ ด้วย เช่น ร้านอาหาร พนักงานเสิร์ฟ ผู้ปรุงอาหาร โดยต้องทำอย่าง ต่อเนื่องและมีการประเมินผลเป็นระยะตลอดไป

ด้านการป้องกันปัญหายาเสพติด ปัญหาเสพยาเสพติดในจังหวัดนครศรีธรรมราชพบว่า มีความรุนแรงมากขึ้น กลไกการจำหน่ายสลับซับซ้อนทำให้ยากแก่การปราบปราม เทศบาลมี วัตถุประสงค์เฉพาะความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดแก่นักเรียนในโรงเรียนเทศบาลทั้ง 9 แห่ง แต่กลุ่มเยาวชนในชุมชนผู้มีรายได้น้อยที่มีปัญหาเสพยาเสพติด แต่ปัญหาเหล่านี้ เป็นเรื่องสำคัญที่จะต้อง ร่วมมือในการทำงานร่วมกัน เช่น ฝ่ายตำรวจ กองกิจการพลเรือน กองทัพอากาศที่ 4 ศูนย์เวชศึกษาป้องกัน สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช โรงพยาบาลค่ายวชิราวุธ โรงพยาบาล มหาวิทยาลัยนครศรีธรรมราชและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันทำงานป้องกันยาเสพติด ให้ได้ผลอย่างจริงจังต่อไป

²⁰ เทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช, แผนพัฒนาเทศบาล พ.ศ. 2538, หน้า 38.

ปัญหาการจราจร เบียดชุมชนผู้มีรายได้น้อยนับว่าเป็นปัญหาใหญ่ของเมืองใหญ่ ที่ต้องพยายามแก้ไขอย่างจริงจังให้มากขึ้น นอกเหนือจากข้อเสนอแนะจากประชาชนที่ต้องการให้แก้ไขโดยการปรับปรุงชุมชนแออัดให้ดีขึ้น เช่น การจัดสร้างสิ่งต่าง ๆ ที่ประชาชนในชุมชนต้องการ และจัดกิจกรรมต่าง ๆ แล้วสิ่งที่ควรพิจารณาถึงคือ ปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ในที่พวกเขาอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีกว่าเดิม โดยเทศบาลอาจร่วมมือกับการและแห่งชาติ เพื่อจัดสร้างที่อยู่อาศัยให้แก่ประชาชนเหล่านี้ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง ก่อนที่ปัญหาชุมชนแออัดจะขยายตัวออกไปเรื่อย ๆ จนเป็นปัญหาที่เรื้อรังที่ยากแก่การแก้ไข

4. การพัฒนาการเมือง การบริหาร

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการเมืองและการบริหารของท้องถิ่นสามารถเสนอได้โดยสรุปดังนี้

ควรส่งเสริมให้องค์กรชุมชนนำผู้จัดการปกครองตนเองให้มากขึ้น โดยการประยุกต์แนวความคิดของหมู่บ้าน อ.พ.ป มาใช้กับชุมชนต่าง ๆ ในเขตเทศบาลหรือคล้ายกับโครงการ "ช่วยกันพิทักษ์เพื่อนบ้าน" (Neighbour watch) ของชุมชนต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา ก็จะหาให้เกิดความปลอดภัยแก่ประชาชนในเขตเทศบาลมากขึ้นด้วย

ผู้บริหารงานของเทศบาลควรจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและมีโลกทัศน์ที่กว้างไกลมองเห็นแนวทางในอนาคต ดังนั้นผู้บริหารควรมีการศึกษาสำรวจข้อมูลท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง แล้วนำข้อมูลมาวางแผนพัฒนาเทศบาลให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยการประชุมสัมมนา เปิดโอกาสให้ประชาชนส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ก็จะหาวิธีการบริหารงานของคณะเทศมนตรี มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม การที่นายกเทศมนตรีและคณะเทศมนตรีชุดเดิมอยู่ในตำแหน่งนานเกินไปอาจมีปัญหากับการผูกขาดทางธุรกิจ เช่น การประมูลงานต่าง ๆ อาจมีการเลือกวิธีการประมูลงานที่สามารถกระจายไปยังผู้รับเหมา แต่จะหาวิธีการที่เอื้อประโยชน์ให้กับผู้รับเหมา

ในกลุ่มของผู้บริหารเทศบาลหรือจ้างงานโดยวิธีพิเศษอื่น ๆ ทำให้ผลประโยชน์ตกอยู่ในกลุ่มของผู้บริหาร ถ้าสามารถแก้กฎหมายให้นายกเทศมนตรีดำรงตำแหน่งได้ไม่เกิน 2 สมัย ก็อาจลดปัญหาดังกล่าวได้บ้าง

กล่าวโดยรวมแล้วการที่ท้องถิ่นจะได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพได้มากน้อยเพียงไรนั้นจำเป็นที่จะต้องมีงบประมาณที่เพียงพอในการบริหารงานท้องถิ่น เทศบาลจึงต้องมีแผนงานโครงการที่ชัดเจน เพื่อเสนอของบประมาณประจำปี การที่จะให้เทศบาลพึ่งตนเองจากงบประมาณถ้าปีอากรเงินท้องถิ่น เพียงอย่างเดียวเป็นไปไม่ได้ จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยงบประมาณจากรัฐบาลในการดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เทศบาลสามารถปฏิบัติภารกิจที่สำเร็จตามเป้าหมาย บำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่ประชาชนแทนรัฐบาล โดยเฉพาะโครงการใหญ่ ๆ ซึ่งต้องใช้งบประมาณมากเกินกำลัง กิจการที่ยกฟ้องที่ถูกหลักสุขาภิบาล โครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย การจัดทำผังเมืองรวม โครงการบูรณปฏิสังขรณ์โบราณสถาน สถานที่สำคัญ เช่น วัดพระบรมธาตุ วรมหาวิหาร โครงการก่อสร้างสวนสาธารณะขนาดใหญ่ และโครงการที่จำเป็นต้องใช้งบประมาณมาก ๆ เกินขีดความสามารถของเทศบาลที่จะจัดงบประมาณจากรายได้ของท้องถิ่นที่เพียงพอได้

เงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน จะได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับแนวนโยบายของผู้บริหารเทศบาลที่จะเสนอแผนงานโครงการขึ้นไป ถ้าผู้บริหารไม่มีความคิดริเริ่มและไปไม่ได้จัดทำแผนพัฒนาเทศบาลไว้อย่างชัดเจน ก็จะไม่สามารถขอกุดหนุนได้มากเท่าที่ควร ดังนั้นการของบประมาณ เงินอุดหนุนจากรัฐบาลนั้นนับเป็นการเสนอปัญหาของท้องถิ่นต่อรัฐบาลได้รับทราบ เพื่อโครงการในการบริหารงานต่าง ๆ ของทางเทศบาลจะได้รับการสานต่อ และสามารถเกิดเป็นรูปธรรมขึ้นมาได้ เป็นผลสำเร็จ

สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

โดยที่ทางเทศบาลนครนครศรีธรรมราชได้มีการขยายเขตเทศบาลออกไปกว้างขวางมากขึ้นในระดับหนึ่ง ทำให้ทางเทศบาลต้องรับภาระดูแลรับผิดชอบต่อพื้นที่ที่ขยายเขตใหม่เพิ่มขึ้น รวมทั้งจากการยกฐานะของเทศบาลเป็นเทศบาลนคร ทำให้ทางเทศบาลมีภารกิจที่กว้างขวางมากมาย ดังนั้นจึงเป็นการยากที่เทศบาลจะสามารถปฏิบัติงานได้โดยมีประสิทธิภาพ

ไว้ เป็นที่พึงพอใจของประชาชนทุกชนชั้นการกิจแต่ละด้านได้ครบถ้วน จากความเปลี่ยนแปลงของเทศบาลดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของเทศบาล ดังนี้

1. การบริการประชาชนในแต่ละพื้นที่ไม่ทั่วถึงและเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่มีการขยายเขต จะพบว่าพื้นที่ที่เกิดขึ้นความรับผิดชอบใหม่ของเทศบาลกว้างขวางมาก ซึ่งเกิดปัญหาในการกระจายการให้บริการไม่ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทุกพื้นที่ เช่น ในชุมชนหัวอิมัน นั้น ซึ่งเป็นชุมชนที่ได้รับการขยายเขตใหม่ยังมีปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานในเรื่องของน้ำประปา ยังไม่เพียงพอและขาดคุณภาพ น้ำวิสีพุ่ง ไม่สะอาด เป็นต้น

แนวโน้มในปัจจุบัน ในหลายเทศบาลพบว่า เมื่อมีการขยายเขตออกไปมักจะมีเกิดความแตกต่างในการให้บริการในแต่ละพื้นที่ โดยสืบเนื่องมาจากงบประมาณที่ใหม่เพียงพอและความไม่คุ้มค่าของการลงทุนเพื่อบริการประชาชนในพื้นที่ที่ขยายใหม่

2. ประชาชนได้รับการบริการที่ล่าช้าและไม่ได้รับความสะดวกรวดเร็วที่ควรในบางพื้นที่ ก่อให้เกิด ความรู้สึกที่แตกต่างกันถึงความพึงพอใจของประชาชนในแต่ละพื้นที่

3. กระแสของความเปลี่ยนแปลงการแข่งขันทางด้านบริการของภาครัฐราชการ และภาคเอกชน ทำให้เกิดการเปรียบเทียบถึงประสิทธิภาพซึ่งกันและกันมากขึ้น เพื่อเรียกร้องให้มีการปรับปรุงการให้บริการที่ดีกว่าเดิมทุกด้าน โดยพิจารณาย้อนกลับถึงข้อบกพร่องและสาเหตุของปัญหาในการบริการประชาชน ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการกำหนดหนทางแก้ไขต่อไปในอนาคต

4. ปัญหาที่จะมากระทบต่อการทำงานของเทศบาลเพิ่มมากขึ้น คือปัญหาสภาพแวดล้อม จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมอาจเกิดการโต้แย้งระหว่างเทศบาล นายทุน และประชาชน เช่น ปัญหาการทิ้งขยะมูลฝอย ปัญหาการปล่อยน้ำเสียและปัญหามลพิษ

เทศบาลจึงควรวางแผนงานที่จะปรับปรุง ส่งเสริมท้องถิ่น โดยการชักจูงให้ประชาชนเข้าร่วมการปฏิบัติงานฝ่ายรัฐบาลให้ความช่วยเหลือตามที่จำเป็น โดยปรับปรุงการพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ คือ

1. การปรับปรุงในด้านวัตถุ เช่น การปรับปรุงถนนหนทาง บ้านเรือน อาคาร การชลประทาน การอนามัย การศึกษาและสาธารณสุข ให้เทคโนโลยีการบริการที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน
2. การปรับปรุงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ คุดยุ่งที่จะเปลี่ยนแปลงการทำงาน ของเจ้าหน้าที่ให้เข้าวิธีที่จะชักจูง ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมปรับปรุงท้องถิ่นของตนเอง
3. การพัฒนาประชาชน มุ่งที่จะส่งเสริมประชาชนที่ปรับปรุงวิธีการทำงานรู้จักนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เป็นประโยชน์และสร้างความรู้ ความเข้าใจต่อการเมืองการปกครองท้องถิ่นแก่เกิดแก่ประชาชน ท้าให้เกิดความรู้สึกรู้จักกัน เป็นเจ้าของและต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
4. การปรับปรุงบทบาทเทศบาล เทศบาลควรมีการปรับปรุงบทบาท เนื่องจากความเจริญเติบโตของเมืองที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ท้าให้ความต้องการที่จะรับบริการจากเทศบาลของประชาชนมีเพิ่มมากขึ้น รวมไปถึงงานเชิงปริมาณเท่านั้น แต่ยังคงต้องการบริการที่มีคุณภาพมากขึ้นด้วย

4.1 เทศบาลจึงจำเป็นที่ควรลดขนาดและขั้นตอนต่าง ๆ ขององค์กร ระบบการบริหาร การบริการให้เสถียร มีขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีเป้าหมายเพื่อการรับบริการที่ดี มีคุณภาพแก่ประชาชน

4.2 เทศบาลจึงควรปรับกระบวนการทำงานให้มีความโปร่งตัว เรียบง่าย เพื่อตอบสนอง ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากความต้องการของประชาชนและสังคม และพร้อมที่จะรับการตรวจสอบจากผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดเวลา

4.3 เทศบาลต้องปรับบทบาทการพัฒนา ครอบคลุมภาคเอกชนหรือองค์กรเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะมากขึ้น โดยเน้นการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ และจะต้องให้ความสำคัญสนองต่อปัญหาสภาพแวดล้อมด้วย

4.4 เทศบาลจะต้องมีการศึกษาวิจัยขอบเขตและอำนาจหน้าที่ของตนเองให้ชัดเจน โดยปรับปรุงผลตอบแทนด้านเงินเดือนและสวัสดิการต่าง ๆ หน้าที่แตกต่างจากภาคเอกชนมากขึ้น

4.5 เทศบาลจะต้องคอยตรวจสอบปัญหาและความต้องการของประชาชนในเขตตลอดเวลา เพื่อให้สามารถบริการประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้องและตรงกับความต้องการมากที่สุด

4.6 เทศบาลจะต้องมีการติดตาม ปรับปรุงและปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ โดยคำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมที่สำคัญ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม เทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร

4.7 เทศบาลจะต้องมีการทบทวนประชาชนสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อสร้างความเข้าใจ ที่ถูกต้องแก่ประชาชนและพนักงานเทศบาล และผู้ที่เกี่ยวข้องโดยทั่วไป

แนวโน้มในอนาคต

ในสภาวะที่มีการเติบโตของเมืองและความเจริญทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่นของ จังหวัดนครราชสีมา รวมทั้งการเติบโตของกระแสประชาธิปไตยและการให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจจากรัฐสู่ท้องถิ่นมากขึ้น ส่งผลให้

1. ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมืองมากขึ้นกว่าช่วงเวลาที่ผ่านมาและเข้ามามีส่วนร่วม สนใจงานการปฏิบัติงานในท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น นับเป็นนิมิตหมายอันดีในการปกครองท้องถิ่นในอนาคต และนับเป็นโอกาสอันดีที่จะมีการปรับปรุงระบบเทศบาล โดยเฉพาะการทำให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นมากยิ่งขึ้นและทำให้เทศบาลสามารถสนอง ความต้องการของประชาชนได้มากขึ้น เช่นเช่น

2. ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นโอกาสดีที่เทศบาลจะสามารถปรับปรุงพัฒนางานด้านเทคโนโลยี การสื่อสาร และข้อมูล เพื่อการพัฒนา งานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. การเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและธุรกิจเอกชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช ทำให้เทศบาลสามารถถ่าย หรือรอนงานบางอย่างให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดยเฉพาะงานบริการสาธารณะที่ภาคเอกชนมีขีดความสามารถและความคล่องตัวในการดำเนินงานมากกว่าภาครัฐราชการ เช่น ด้านการขนขยะ แต่ทั้งนี้เทศบาลต้องมีการวางแผนพัฒนาและควบคุมให้การดำเนินงานเป็นไปเพื่อประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตามเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2539 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติโครงการอุดหนุน เฉพาะกิจเพื่อพัฒนาท้องถิ่นสำหรับเทศบาลและสุขาภิบาลรวม 8 แห่ง เป็นเงิน 2,507.97 ล้านบาท ภายในเวลา 5 ปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2540-2544 โดยกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้พิจารณาท้องถิ่นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ๆ และมีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ปัญหาการพัฒนาเมือง ปัญหาการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้ได้รับการงบประมาณเฉพาะกิจ ดังกล่าวนี้

สำหรับเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จะได้รับงบประมาณรวม 7 โครงการ คือ โครงการศึกษาการบำบัดน้ำเสีย จำนวน 500,000 บาท การขุดลอกและก่อสร้างกำแพง 142.17 ล้านบาท โครงการประชาสัมพันธ์สิ่งแวดล้อม 1.25 ล้านบาท การจัดหาเครื่องมือ เครื่องใช้ใน การกำจัดขยะมูลฝอย 9 ล้านบาท การก่อสร้างปรับปรุงผิวจราจร 152.85 ล้านบาท การก่อสร้างรางระบายน้ำ 13 ล้านบาท รวมทั้งสิ้น 426.27 ล้านบาท²¹ ถ้าโครงการต่าง ๆ ดังกล่าวมีการปฏิบัติอย่างสมบูรณ์ก็จะทำให้เกิดการพัฒนาในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราชเป็นอย่างมาก

21 หนังสือพิมพ์รายวันเดลินิวส์, ประจักษ์วันพฤหัสบดีที่ 25 มกราคม 2539, หน้า 19.